

บันทึกการประชุม^๑
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ^๒
ครั้งที่ ๒๔^๓
วันพุธสืบตี ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤทธิพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไชยรุ่งอรรถ	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขคานทร์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายนรชิต สิงหเสนี	โฆษณากรกรรมการ
๕. นายอุดม รัชอมฤต	โฆษณากรกรรมการ
๖. นางกีระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเฉียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโภวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร์ คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมิรัตน์ ทักษิณวงศ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วิระ ใจนวас	กรรมการ
๑๕. นายอมร วานิชวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จาเร็จินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภัยพร เจริญพาณิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายศุภชัย ยะวงศ์ประภากษ
๒. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง
- (ลาการประชุม)
(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราท พ่วงฟูม

นักกฎหมายกฤษฎีกางานใหญ่

สำนักงานเลขานุการสภาพัฒนาระบบ

นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากรุ่มงานประธานรัฐสภา

ผู้อำนวยการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัตรา เข็อรอต

๒. นางสาวธนิตพร วิชัยธนพัฒน์

๓. นายณัฐร์ มโนกุลอนันต์

๔. นางพงษ์สาวาท กายอรุณสุทธิ

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวจรวรยพร พงศ์ภาสกุล

นักกฎหมายกฤษฎีกางานใหญ่

๒. นางสาวอนิชา เกษมสันต์ ณ อุรุยา

นักกฎหมายกฤษฎีกางานใหญ่

๓. นายนภนันทน์ จันทร์ราษฎร์

นักกฎหมายกฤษฎีกางานใหญ่

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๒๔๗ วันพุธ ที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตราประชุมบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเริ่มพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... ที่ประชุมได้พิจารณาประمه็นด่วนวาระการดำเนินการดำเนินการตามคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ดำเนินการดำเนินการอยู่ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ใช้บังคับ สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการสรรหาควรดำเนินการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใหม่ทั้งคณะหลังจากประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... โดยผู้ดำเนินการดำเนินการตามคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่สามารถสมัครเพื่อรับการสรรหาเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ เนื่องจากร่างรัฐธรรมนูญได้บัญญัติลักษณะต้องห้ามของผู้ดำเนินการดำเนินการในองค์กรอิสระไว้ในมาตรา ๒๑๖ ของร่างรัฐธรรมนูญ อันเป็นคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามทั่วไปของผู้ดำเนินการดำเนินการในองค์กรอิสระ โดยให้นำความในเรื่องลักษณะต้องห้ามของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาใช้กับลักษณะต้องห้ามของผู้ดำเนินการดำเนินการด้วย ซึ่งบัญญัติให้นำความในมาตรา ๒๐๒ (๑) มาใช้บังคับ กล่าวคือ ผู้ดำเนินการดำเนินการในองค์กรอิสระต้องเป็นผู้ที่ไม่เคยเป็นผู้ดำเนินการดำเนินการในองค์กรอิสระใดมาก่อน ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงหลักการในการพิจารณาลดอันดับสถานะคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศไทยโดยคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (International Coordinating Committee on National Human Rights Institutions : ICC) นั้น ได้ให้เหตุผลในการลดอันดับสถานะคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศไทยว่า คณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีที่มาและองค์ประกอบไม่มีความหลากหลาย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใหม่ทั้งคณะเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการพิจารณาของ ICC

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ชี้แจงว่า จากการรับฟังความเห็นของผู้ม้าชี้แจงต่อคณะกรรมการนั้น ผู้ชี้แจงส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใหม่ทั้งคณะหลังจากประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ....

นอกจากนี้ ในการจัดโครงการสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ในวันพุธ ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการหมายเลข ๒๑๓ – ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ นั้น ได้มีการเชิญผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเข้าร่วมการรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้ด้วย

จากนั้น ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. .... โดยพิจารณาเรียงลำดับเป็นรายมาตราต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๓๓

“มาตรา ๓๓ เรื่องได้ที่ผู้ตรวจการแผ่นดินวินิจฉัยไม่รับไว้พิจารณา ผู้ตรวจการแผ่นดินจะส่งเรื่องนั้นไปให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไปตามควรแก่กรณีได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๓๓ แล้วเห็นว่า ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน วินิจฉัยไม่รับเรื่องร้องเรียนได้ไว้พิจารณา หมายถึงผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าไม่มีเรื่องที่ต้องแก้ไขปัญหา และไม่มีความจำเป็นที่ต้องส่งเรื่องไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอีก ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจะใช้หลักในการพิจารณาว่า หากเป็นกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าปัญหาเรื่องร้องเป็นปัญหาในลักษณะเป็นการเฉพาะตัวของผู้ร้อง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไว้แล้วส่งต่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นผู้พิจารณาต่อไป เนื่องจากในระบบราชการย่อมมีกลไกในการแก้ไขปัญหาตามช่องทางปกติได้อยู่แล้ว ทั้งนี้ มอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฯ ด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฯ ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๓๓ โดยควรบัญญัติรวมถึงเรื่องที่หน่วยงานของรัฐมีกลไกในการแก้ไขปัญหา หรือเป็นเรื่องการแก้ไขปัญหาที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะตัวที่หน่วยงานของรัฐแก้ไขได้อยู่แล้ว ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องดังกล่าวไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป แล้วเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติการพิจารณาร่างมาตรา ๓๓

มาตรา ๓๔

“มาตรา ๓๔ เมื่อมีการร้องเรียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้าและต้องเปิดโอกาสให้ผู้ร้องเรียน เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องซึ่งเจง และแสดงพยานหลักฐานประกอบคำซึ่งแจงของตนได้ตามสมควร

เรื่องใดที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีคำวินิจฉัยให้ยุติเรื่อง ให้แจ้งให้ผู้ร้องเรียนทราบพร้อมทั้งเหตุผลที่ไม่รับไว้พิจารณาหรือให้ยุติเรื่อง และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัตรราชการจะส่งคำสั่งไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการนั้นทราบด้วยก็ได้

เหตุผลตามวรรคสองให้ระบุข้อเท็จจริง กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด และในกรณีให้ยุติเรื่อง เพราะเหตุที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้เป็นไปตามมาตรา ๑๓ (๑) (๒) และ (๓) ให้แจงเหตุผลให้เห็นว่าการกระทำดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรมโดยละเอียดให้ผู้ร้องเรียนทราบด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การบัญญัติความว่า “ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า” ไว้ในร่างมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง อาจเป็นการบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้บัญญัติให้ความสำคัญในเรื่องการดำเนินการขององค์กรต่างๆ ต้องมีความรวดเร็ว ดังนั้น ควรแก้ไขให้การดำเนินการตามร่างมาตรา ๓๔ ต้องดำเนินการด้วยความรวดเร็ว โดยอาจไปกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาเท่าใดด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขหลักการของร่างมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ให้บัญญัติเกี่ยวกับการดำเนินการในทุกกรณีต้องทำด้วยความรวดเร็ว หากมีกฎหมาย ระเบียบใดที่เป็นอุปสรรค หรือทำให้การดำเนินงานมีขั้นตอนมากเกินจำเป็น ให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบนั้นโดยเร็ว และควรมีระเบียบกำหนดระยะเวลาการทำงานไว้ด้วย

นอกจากนี้ ควรแก้ไขหลักการของความในร่างมาตรา ๓๔ วรรคสอง โดยให้บัญญัติถึงกรณีที่มีการแจ้งผลการพิจารณาว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินจะต้องแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เกี่ยวข้องทราบพร้อมด้วยเหตุผล

ประกอบการพิจารณา โดยมอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๓๔ แล้วเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติการพิจารณาร่างมาตรา ๓๔

มาตรา ๓๕

“มาตรา ๓๕ เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาและรายงานหาข้อเท็จจริง หรือมีข้อเสนอแนะในเรื่องใดตามมาตรา ๑๓ (๑) (๒) (๓) เสร็จแล้ว ให้จัดทำรายงานสรุปข้อเท็จจริง พร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะส่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบ หรือพิจารณาดำเนินการต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเจงว่า ความที่บัญญัติไว้ตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๕ เป็นต้นไป เป็นการกำหนดกระบวนการแจ้งผลการพิจารณาของผู้ตรวจการแผ่นดิน และหากผู้ถูกต้องไม่ปฏิบัติตามจะมีกลไกในการไกลเกลี่ยของคู่กรณี หากกระบวนการไกลเกลี่ยไม่สามารถตกลงกันได้ จะมีกลไกของผู้เข้าขาดเพื่อหาข้อดุลในเรื่องดังกล่าว โดยกำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นผู้เข้าขาดแล้วบังคับให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขหลักการโดยให้นำความในร่างมาตรา ๓๕ ไปบัญญัติรวมกับร่างมาตราที่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้เกิดขั้นตอนในการดำเนินการมากจนเกินไป โดยมอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๓๕ แล้วเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติให้การพิจารณาร่างมาตรา ๓๕

มาตรา ๓๖

“มาตรา ๓๖ ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาเห็นว่า กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือติดตามรัฐมนตรี ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมหรือความไม่เสมอภาคในกฎหมาย หรือเป็นการเลือกปฏิบัติ หรือล้าสมัย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะต่อนายว่าจางของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาดำเนินการให้มีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ขั้นตอน การปฏิบัติงาน หรือติดตามรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าวต่อไป ในกรณีที่เกี่ยวกับมติดตามรัฐมนตรีให้ส่งรายงาน ดังกล่าวให้คณะกรรมการรัฐมนตรีทราบด้วย

ในการพิจารณาตามวรรคหนึ่ง หากผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาเห็นว่า การดำเนินการในเรื่องใด จำเป็นต้องมีกฎหมายเป็นการเฉพาะเรื่อง ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจเสนอร่างกฎหมายต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวต่อรัฐสภาต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขหลักการในร่างมาตรา ๓๖ วรรคสอง โดยไม่ควรบัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถเสนอร่างกฎหมายต่อคณะกรรมการได้อよ่างไรก็ตาม ควรให้อำนาจในการเสนอหลักการที่เป็นสาระสำคัญในการแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการได้

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความในร่างมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง เป็นการบัญญัติให้อำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถเสนอแนะในกรณีที่มีกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือมติคณะกรรมการ ที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นนั้น หมายความรวมถึงคำสั่งของคณะกรรมการเป็นคำสั่งของคณะกรรมการที่มีลักษณะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมจะเสนอต่อองค์กรใดเพื่อพิจารณาดำเนินการให้มีการแก้ไขคำสั่งนั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคำสั่งของคณะกรรมการที่มีสถานะเป็นกฎหมาย คำสั่งดังกล่าวก็จะมีความหมายอยู่ในร่างมาตรา ๓๖ ด้วย ส่วนองค์กรใดจะเป็นผู้มีอำนาจในการดำเนินการให้มีการแก้ไขคำสั่งนั้น ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไปว่า ในขณะนั้นเรื่องดังกล่าวได้มีการร้องเรียนต่อองค์กรใด หากเป็นการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินก็สามารถส่งเรื่องไปยังหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดำเนินการแก้ไขคำสั่งที่ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมนั้นได้ แต่หากเป็นกรณีที่อ้างว่าคำสั่งดังกล่าวขัดกับรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องเรียนจะต้องเสนอเรื่องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรกำหนดแนวทางการทำงานของผู้ตรวจการแผ่นดินไว้ให้ชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการทำงาน กล่าวคือ เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเข้ารับตำแหน่งอาจกำหนดให้มีองค์กรกลางที่ทำหน้าที่ในการแนะนำแนวทางในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งอย่างน้อยควรมีการจัดทำเจตนาหมื่นของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงาน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรออกประกาศพิจารณาร่างมาตรา ๓๖ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๓๖ แล้วเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติออกพิจารณาร่างมาตรา ๓๖

มาตรา ๓๗

“มาตรา ๓๗ เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่าเรื่องใดมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการอันมีมูลความผิดทางวินัย ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป โดยให้แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบทุกสามเดือน

ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ หรือมีมูลความผิดทางอาญา ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือ

หน่วยงานอื่นของรัฐ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป และให้แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบโดยไม่ชักช้า”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขหลักการของร่างมาตรา ๓๗ โดยไม่ควรบัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจในการข่มลักษณะทำที่เป็นความผิดทางวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกร้อง แต่ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องเรียนดังกล่าวให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกร้องเป็นผู้วินิจฉัยว่ามีความผิดทางวินัยหรือไม่ กล่าวคือ ถ้ามีการร้องเรียนเรื่องที่เกี่ยวกับวินัย ให้ส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสอบข้อเท็จจริงแล้วรายงานกลับมา ยังผู้ตรวจการแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม ไม่ตัดสิทธิในการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินจะสอบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว หากเป็นเรื่องที่อาจทำให้เกิดปัญหาที่มีผลกระทบต่อประชาชน เป็นวงศ์วาย

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า อำนาจในเรื่องการสอบวินัยไม่ควรบัญญัติให้เป็นอำนาจขององค์กรอิสระ เนื่องจากการกระทำผิดวินัยนั้นเป็นการกระทำการปกคล่องซึ่งมีกลไกการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้อยู่แล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เห็นควรรอการพิจารณาร่างมาตรา ๓๗ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๓๗ แล้วเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติออกการพิจารณาร่างมาตรา ๓๗

มาตรา ๓๘

“มาตรา ๓๘ ในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินเรื่องได้ตามมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ในเวลาอันควรให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี หรือผู้ควบคุมหรือกำกับดูแลหน่วยงานของรัฐนั้นเพื่อให้สั่งการตามควรแก่กรณี และให้แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบโดยไม่ชักช้า

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งและระยะเวลาได้ล่วงเลยไปพอสมควรแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่ปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะดังกล่าวโดยไม่มีเหตุอันควร และเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญหรือเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะหรือเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยส่วนรวม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทำงานเรื่องนั้นเสนอต่อกomite รัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรเป็นกรณีเร่งด่วน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขหลักการในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน เนื่องจากบางกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีเหตุผลความจำเป็นที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินได้โดยมีเหตุผลอันสมควร ดังนั้น ควรเพิ่มหลักการว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะต้องปรากฏว่าไม่มีเหตุอันสมควรด้วย ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงจะรายงานการไม่ปฏิบัติตามของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อกomite รัฐมนตรีต่อไปได้ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๓๘ แล้วเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรองการพิจารณาร่างมาตรา ๓๘

มาตรา ๓๘

“มาตรา ๓๘ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินตามมาตรา ๓๙ ทั้งยังกระทำการอื่นใดให้ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหายยิ่งขึ้น ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นตรวจสอบข้อเท็จจริง และดำเนินการทางวินัยตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นกรณีเร่งด่วน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขหลักการของร่างมาตรา ๓๘ โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินดำเนินการจัดทำรายงานการไม่ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะต่อรัฐสภา และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ โดยไม่ต้องส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการรัฐมนตรี โดยมอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๓๘ แล้วเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรองการพิจารณาร่างมาตรา ๓๘

มาตรา ๔๐

“มาตรา ๔๐ ในกรณีคณะกรรมการรัฐมนตรีไม่เห็นชอบด้วยความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก่อนที่คณะกรรมการรัฐมนตรีจะได้พิจารณาสั่งการ ให้คณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ โดยให้ระบุข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานในเรื่องดังกล่าวให้ครบถ้วนในรายเดียวกัน ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการรัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการขึ้นโดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากัน เพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้ได้ข้อยุติเสียก่อน

ในการพิจารณาของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง หากไม่สามารถหาข้อยุติได้ให้พิจารณาดำเนินการตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

หากคณะกรรมการรัฐมนตรีไม่พิจารณาหรือสั่งการตามความเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นเหตุให้ประชาชนได้รับผลกระทบโดยได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหายยิ่งขึ้น และการไม่ดำเนินการดังกล่าวมีลักษณะเป็นการกระทำความผิดหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือกฎหมายให้ผู้ตรวจการแผ่นดินส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขหลักการของร่างมาตรา ๔๐ วรรคสาม โดยบัญญัติในลักษณะไม่ให้เกิดข้อขัดแย้งขึ้นระหว่างผู้ตรวจการแผ่นดินกับคณะกรรมการรัฐมนตรี โดยมอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แก้ไขปรับปรุงร่างมาตรา ๔๐ แล้วเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีติとりอการพิจารณา_r่างมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๑

“มาตรา ๔๑ ในการพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๓๓ (๒) หากผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาเห็นสมควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการใดๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ชาวราไ枝แก่ผู้ร้องเรียน หรือประชาชนโดยส่วนรวมก่อนการพิจารณาวินิจฉัย โดยมีเอกสารหลักฐานตามสมควร ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการช่วยชาวดังกล่าวและแจ้งให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบเป็นกรณีเร่งด่วน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด

การกำหนดมาตรการหรือวิธีการช่วยชาวตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดเวลาได้ตามความเหมาะสมแต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้รับหนังสือจากผู้ตรวจการแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การบัญญัติหลักการในลักษณะดังกล่าวอาจเป็นการก้าวล่วงอำนาจของฝ่ายบริหารมากเกินไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดความดังกล่าวทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่คล้ายศาลยุติธรรม ซึ่งไม่เหมาะสม

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีติดัดร่างมาตรา ๔๑ ออกทั้งมาตรา

หมวด ๓ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“หมวด ๓

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๓ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔๒

“มาตรา ๔๒ ให้มีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานผู้ตรวจการแผ่นดินโดยความเห็นชอบร่วมกันของผู้ตรวจการแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เนื่องจากในร่างรัฐธรรมนูญฉบับให้อำนาจคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสิบฉบับ จึงควรมีการพิจารณาในภาพรวมว่า ควรให้สำนักงานขององค์กรอิสระเป็นส่วนราชการหรือไม่ เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้ หากจะให้สำนักงานซึ่งเป็นหน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระเป็นส่วนราชการ ผู้ปฏิบัติงานต้องเป็นข้าราชการที่ไม่เข้มงวดต่อฝ่ายบริหารแต่เข้มงวดกับองค์กรอิสระ และเลขานุการของสำนักงานความมาจากการสรรหาและมีวาระการดำรงตำแหน่ง

- ควรกำหนดให้หน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระไม่เป็นส่วนราชการแต่ให้เป็นหน่วยงานของรัฐ และกำหนดในบทเฉพาะกาลว่าหากหน่วยงานใดมีเจ้าหน้าที่ที่มีสถานะเป็นข้าราชการให้คงสถานะเป็นข้าราชการต่อไปจนกว่าจะเกษียณอายุ แต่การเปิดรับบุคลากรใหม่จะมีสถานะเป็นพนักงานราชการเท่านั้น เช่นเดียวกับบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ อาจเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้กับผู้ปฏิบัติงานในเรื่องการถ่ายโอนตำแหน่ง และการพัฒนาบุคลากรร่วมกันระหว่างองค์กรอิสระ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระไม่ควรมีฐานะเป็นส่วนราชการ เนื่องจากประสิทธิภาพและความคล่องตัวจะหมดไป และการมีฐานะเป็นส่วนราชการของหน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระ ประโยชน์ที่พึงจะได้รับเป็นเพียงประโยชน์ส่วนบุคคลของผู้ปฏิบัติงานไม่ใช่ประโยชน์ขององค์กร จึงควรให้หน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระแต่ละองค์กรคงสถานะตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ความมีการบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าหากหน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระใด ๆ เห็นว่าการดำเนินการขององค์กรในลักษณะที่เป็นส่วนราชการ ทำให้เกิดการดำเนินการที่ไม่คล่องตัวและขาดประสิทธิภาพ ก็สามารถทำความตกลงกันภายใต้มาตรการเพื่อขอเปลี่ยนสถานะจากส่วนราชการมาเป็นหน่วยงานของรัฐได้ โดยเปิดช่องในกฎหมายให้สามารถแก้ไขสถานะของสำนักงานได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ประมวลวิธียุ่นเดียวทั่วโลก หน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญจึงควรมีฐานะเป็นส่วนราชการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงว่า ความในหมวด ๓ เป็นเรื่องการกำหนดให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นส่วนราชการ หากต้องการให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินคงสถานะเดิมคือไม่เป็นส่วนราชการ คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จะได้นำไปแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีนำร่างกฎหมายไปแก้ไขเพิ่มเติมต้องพิจารณาให้ลักษณะเดียวกันกับการบริหารจัดการ โดยอำนาจดังกล่าวต้องไม่ขึ้นอยู่กับผู้ได้ผู้หนึ่งแต่ต้องขึ้นอยู่กับองค์คณะของกรรมการในองค์กรอิสระนั้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติการพิจารณาร่างมาตรฐาน ๔๒ และร่างมาตรฐานหมวด ๓ ทั้งหมวด

หมวด ๔ การรายงานผลการปฏิบัติงาน

“หมวด ๔

การรายงานผลการปฏิบัติงาน”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๔ การรายงานผลการปฏิบัติงาน โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕๗

“มาตรา ๕๗ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรี สภาพัฒนาราชภูมิ และวุฒิสภาพัฒน์ในเดือนมีนาคมของทุกปี โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินคนใดคนหนึ่งหรือผู้แทนมาแจ้งรายงานประจำปีต่อสภาพัฒนาราชภูมิและวุฒิสภาพัฒน์ในรายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ผลการพิจารณาดำเนินการตามมาตรา ๓๓ (๑) (๒) (๓) และมาตรา ๑๔ ในเรื่องสำคัญ พร้อมทั้งข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะที่เสนอต่อหน่วยงานของรัฐ

(๒) ผลการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการตาม ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน

(๓) การไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ ของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๔) ผลการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้ดำเนินการหรือไม่ดำเนินการให้ ถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๕ หน้าที่แห่งรัฐ

(๕) อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

รายงานประจำปีตามวรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเปิดเผยแพร่ให้สาธารณะทราบตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนด ในการกำหนดวิธีการเปิดเผยนี้ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน กำหนดรูปแบบที่คณพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้ด้วย

ในกรณีผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นสมควรรายงานให้คณะกรรมการรัฐมนตรี สภาพัฒนาราชภูมิ หรือวุฒิสภาพัฒน์ เป็นพิเศษเฉพาะเรื่องเพาะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดินก็ให้ กระทำได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๕๗ ควรบัญญัติให้สอดคล้องกับเรื่องการจัดทำ รายงานเสนอสภาพัฒน์โดยกำหนดในลักษณะว่าในการจัดทำรายงานประจำปีไม่เป็นการตัดสิทธิในการรายงาน ต่อสภาพัฒน์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถจัดทำรายงานเพื่อเสนอต่อสภาพัฒน์ได้ก็ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรับการพิจารณาความในร่างมาตรา ๕๗

มาตรา ๕๘

“มาตรา ๕๘ ในการจัดทำรายงานตามมาตรา ๓๙ วรรณสอง และมาตรา ๕๗ ให้กระทำการ สรุปโดยมีให้ระบุรายละเอียดอันเป็นการเปิดเผยความลับของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดย ไม่จำเป็น”

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การบัญญัติว่า “โดยมีให้ระบุรายละเอียดอันเป็นการเปิดเผยความลับ ของบุคคลหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยไม่จำเป็น” จะทำให้เกิดการตีความได้ว่าต้องการปกปิดข้อมูล ข่าวสารของหน่วยงานของรัฐ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ให้นำร่างมาตรา ๕๘ ไปบัญญัติรวมไว้กับร่างมาตรา ๕๗

นายอรรถสิทธิ์ กันมล ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการ แผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขี้แจงว่า ความใน ร่างมาตรา ๕๗ และร่างมาตรา ๕๘ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรายงานผลการปฏิบัติงาน คณะกรรมการ การยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะนำไปแก้ไขเพิ่มเติมโดยนับทบัญญัติทั้งสองมาตราไปรวมไว้ใน
หมวด ๒ การดำเนินการของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพราะเป็นเรื่องรายละเอียดในการปฏิบัติ
มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีติรือการพิจารณาร่างมาตรา ๕๔

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

“ໜາວດ ດ

บทกำหนดโทษ”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีการบัญญัติเรื่องเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่มีขอบเขตความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และหากกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กระทำผิดให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วย จึงควรนำหลักการดังกล่าว มาบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่ได้มีอำนาจเข้ามาเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงไม่ควรมีการกำหนดโทษเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งนี้ หลักการดังกล่าวอาจนำไปใช้กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

- มีกรรมการสอบถามว่า เนื่องจากผู้ตรวจสอบการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ไม่ได้มีอำนาจซื้อขายโดยมีอำนาจเพียงเสนอแนะ จะมีมาตรการใดบ้างที่จะทำให้องค์กรดังกล่าวสามารถ
ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ทั้งสององค์กรไม่ควรเป็นส่วนราชการและควรทำงานแบบอิنجีโน่ โดยใช้สื่อสังคม (social media) ต่าง ๆ ในการเผยแพร่ผลการทำงานให้ประชาชนได้รับรู้ โดยต้องเน้นที่การรับรู้ของประชาชน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อหาด ๕ บทกำหนดโทษ โดยไม่มีการแก้ไข

บทเฉพาะกาล

“ບທເຊື່ພາະກາລ”

ประเด็นการพิจารณา

มีกรรมการสอบถามว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้คณะกรรมการในองค์กรอิสระมีภาระการดำเนินการตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๑๙๓ แห่งรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ไม่ได้ระบุว่า คณะกรรมการในองค์กรอิสระจะต้องดำเนินการใดๆ บ้าง ดังนั้น จึงต้องให้คณะกรรมการในองค์กรอิสระมีภาระการดำเนินการตามที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๑๙๓ แห่งรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แต่ไม่ได้ระบุว่า คณะกรรมการในองค์กรอิสระจะต้องดำเนินการใดๆ บ้าง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตามหลักการแล้วผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องปฏิบัติตาม
ร่างรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น คุณสมบัติและวาระการดำรงตำแหน่งก็ควรเป็นไปตามที่ร่างรัฐธรรมนูญนี้กำหนด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบข้อ บพเฉพาะกาล โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันศุกร์ ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวว่าขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา

นายเพาพันธุ์ นวลส่ง
นิติกรชำนาญการ
นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ผู้จดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกัญจนวนิช
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรมาธิการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกสาร ยุทธนากรชัย/พิมพ์